

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év május hó 14. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A jogtalan elsajátítás vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben az **I. r.** terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Komáromi Városi Bíróság 5.B.245/2006/19. számú ítéletét és a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Bf.86/2007/10. számú ítéletét az I. r. terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 3.900,- (háromezer-kilencszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Komáromi Városi Bíróság a 2007. január hó 10. napján kihirdetett 5.B.245/2006/19. számú ítéletével az I. r. terheltet bűnösnek mondta ki jogtalan elsajátítás vétségében. Ezért őt, mint többszörös visszaesőt, 5 hónap börtönre és mellékbüntetésül 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az Esztergomi Városi Bíróság 6.B.525/2002/57. számú ítéletével kiszabott 10 hónap börtönbüntetés végrehajtását elrendelte.

A megállapított tényállás szerint az 1969-ben született I. r. terhelt nőtlen. Egy kiskorú gyermeke van, aki a korábbi élettársa gondozásában él, utána tartásdíjat nem fizet. Többször állt bíróság előtt. Legutóbb az Esztergomi Városi Bíróság a 2004. június 30-án jogerőre emelkedett 6.B.525/2002/57. számú ítéletével sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt, mint többszörös visszaesőt, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett 10 hónap börtönre;

a Komáromi Városi Bíróság a 2005. július hó 7. napján jogerőre emelkedett 1.Bf.179/2004/6. számú ítéletével jármű önkényes elvételének büntette és más bűncselekmények miatt, mint többszörös visszaesőt 8 hónap börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra, majd a Komáromi Városi Bíróság a 2005. augusztus hó 1. napján jogerőre emelkedett 1.B.272/2003/21. számú ítéletével lopás vétségének kísérlete miatt, mint többszörös visszaesőt 8 hónap börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A sértett a családjával testvére lakásában töltötte 2005. december 31. napján a szilveszter estét. Ugyenebbe a „házibuliba” érkezett az I. r. terhelt az ismerősével együtt éjjél körül. Éjjél után a sértett felesége használta a sértett által 2005. október 5. napján vásárolt Nokia 6610 típusú mobiltelefon készüléket, majd azt a konyhaszekrényre helyezte.

Éjjel 1-2 óra körül távozott a lakásból az I. r. terhelt, aki a kocsibejárónál a járda és a földút közötti területen megtalálta az oda ismeretlen körülmények között került mobiltelefont és azt jogtalan eltulajdonítási szándékkal zsebre tette.

Az I. r. terhelt ugyanezen a napon reggel 8 óra körül felkereste ismerősét, a II. r. terheltet, akinek a 13.000 forint értékű mobiltelefont 10.000 forint készpénzért eladta.

A II. r. terhelt a telefont utóbb egy használt telefon szaküzletben 7000 forintért értékesítette. Ott a nyomozás során lefoglalták és a sértettnek kiadták, így a sértett kára - a SIM kártya kivételével - megtérült.

Az elsőfokú bíróság az I. r. terhelt cselekményét a Btk. 325. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és aszerint büntetendő jogtalan elsajátítás vétségének minősítette.

A védelmi fellebbezések folytán másodfokon eljáró Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a 2007. május hó 10. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghozott 2.Bf.86/2007/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy az I. r. terhelttel szemben 10.000 forint vagyonekőbzást is alkalmazott. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. r. terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt, mert álláspontja szerint a terhére rótt cselekmény nem bűncselekmény, csupán szabálysértés megállapítására alkalmas. Az általa eltulajdonított telefon értéke ugyanis - a megállapított tényállással ellentétben - a 10.000 forintot nem haladta meg. A tárgyaláson is kérte új szakértő kirendelését a helyes érték megállapítására, de indítványa süket fülekre talált.

Ráadásul a törvénysértő marasztalása folytán egy korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetésének a végrehajtását is elrendelték.

Sérelmezte továbbá, hogy az Esztergomi Városi Bíróság 6.B.525/2002/57. számú ítéletét az a bíró hozta, aki a felülvizsgálati indítványával megtámadott jogerős határozat másodfokú elbírálásában is részt vett.

A terhelt mindezek alapján a törvénysértő döntés megváltoztatását és törvényes büntetés kiszabását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2741/2008. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a tényállást támadó részében a törvényben kizártnak, érdemében pedig alaptalannak találta.

Az eltulajdonított mobiltelefon értéke a jogerős határozat szerint 13.000 forint volt. E ténymegállapítás a felülvizsgálati eljárásban - a tényálláshoz kötöttség folytán - nem vitatható.

A cselekmény elbírálásakor a Btké. 28. §-ának g) pontja értelmében a jogtalan elsajátítás szabálysértési értékhatára 10.000 forint volt, ezért nem tévedett a bíróság, amikor a terhelt bűnösségét a vagyon elleni bűncselekmény elkövetésében megállapította.

A Be. 21. §-a (3) bekezdésének b) pontja értelmében a másodfokú eljárásból az a bíró van kizárva, aki az ügy elsőfokú elbírálásában részt vett. A felülvizsgálati indítvánnyal támadott másodfokú határozatában a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a Komáromi Városi Bíróság által hozott elsőfokú határozatot bírálta felül, amely a törvény kötelező rendelkezése alapján rendelte el az Esztergomi Városi Bíróság ítéletében kiszabott szabadságvesztés végrehajtását. A terhelt cselekményét elbíró és a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásáról a törvény kötelező erejénél fogva rendelkező elsőfokú ítélet felülbírálatára nem eredményezte egyben a korábbi, a felfüggesztett büntetést kiszabó ítélet másodfokú felülbírálatát, ezért az annak meghozatalában részt vett bíró a másodfokú eljárásból nem volt kizárva.

Mivel az eljáró bíróságok nem vétettek abszolút hatályú eljárási szabálysértést sem, a Legfőbb Ügyészség azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a terhelt felülvizsgálati indítványát fenntartotta és részletesen indokolta.

Hivatkozott arra, hogy a másodfokon eljáró Komárom-Esztergom Megyei Bíróság szerint a jogtalan elsajátítás vétsége nincs értékhatárhoz kötve, így nem is lehet indokolt új szakértő kirendelése (ítélet 2. oldal 7. bek.). A másodfokú bíróság tehát nyilvánvalóan téves indokkal nem rendelte el a terhelt által a telefon értékének a megállapítására irányuló bizonyítási indítványt. Ez olyan súlyos eljárási szabálysértéshez vezetett, amely miatt a marasztaló jogerős döntés hatályon kívül helyezése és új másodfokú eljárás lefolytatása indokolt.

Véleménye szerint a Legfelsőbb Bíróságnak kell állást foglalnia, van-e jelentősége annak, ha a terhelt az általa szerződéssel lekötött lakásban ténylegesen benn lakik-e, vagy sem.

A Legfőbb Ügyészség képviselője a tárgyaláson az átiratában foglaltakat fenntartotta. Ezt meghaladóan kifejtette, hogy a szakértői bizonyítás elvetése akkor sem minősül eljárási szabálysértésnek, ha jogi tévedésen alapul.

A nyilvános ülésen a terhelt előadta, hogy az elsőfokú tárgyaláson a szakértő - a korábbi véleménytől eltérően - már 10.500 forintban határozta meg a telefon értékét, ezért is kérte új tárgyszakértő kirendelését.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén nyílik lehetőség. Ennek megfelelően a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem vizsgálható, nem bírálható felül. A Be. 423. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható.

Felülvizsgálati indítványában a terhelt elsősorban a tényállást támadta, amikor arra hivatkozott, hogy az elkövetési tárgy értéke a 10.000 forintot nem haladta meg, sőt az eljárásban arra merültek fel adatok, hogy azt el sem érte.

A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint a terhelt által megtalált, majd eltulajdonított mobiltelefon értéke 13.000 forint volt. Ez az érték-megállapítás a felülvizsgálati eljárásban is irányadó. Támadására a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség.

Felülvizsgálatnak a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján büntető anyagi jogi szabálysértés, valamint - a c) pontja alapján - a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjában pontosan meghatározott, kimerítően felsorolt eljárási szabálysértések esetén van helye.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Be. 423. §-ának (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt - a 416. § (1) bekezdésének e) és f) pontjában meghatározott esetek kivételével - a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Amint arra átiratában a Legfőbb Ügyészség is helyesen hivatkozott, az elkövetéskor és a cselekmény jogerős elbírálásakor hatályos Btké. 28. §-ának g) pontjára figyelemmel a 10.000 forintot meghaladó értékű idegen ingó dologra elkövetett jogtalan elsajátítás nem szabálysértésnek, hanem a Btk. 325. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és aszerint büntetendő jogtalan elsajátítás vétségének minősül. Ezért a terhelt bűnösségének kimondására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül került sor.

A Be. 373. §-a (1) bekezdésének II/b) pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt vagy olyan bíró vett részt, aki nem volt mindvégig jelen a tárgyaláson.

A terhelt erre a felülvizsgálati okra hivatkozott, amikor azt sérelmezte, hogy ügyében az a bíró járt el másodfokon, aki korábban kiszabta vele szemben azt a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetést, amely végrehajtásának az elrendeléséről másodfokon döntött.

A Legfőbb Ügyészség e körben is helyesen hivatkozott a Be. 21. §-a (3) bekezdésének b) pontjára, amely szerint a másodfokú eljárásból

az a bíró van kizárva, aki az ügy első fokú elbírálásában részt vett.

A felülvizsgálati eljárás alapját képező ügyben az első fokon eljáró Komáromi Városi Bíróság bírója másodfokon nem járt el. Eltérő rendelkezés hiányában nem kizárt a másodfokú eljárásból az a bíró, aki másodfokú felülbírálattal érintett ügy elsőfokú elbírálásában nem vett részt, de e bíróság elrendelte egy másik ügyben kiszabott olyan felfüggesztett büntetés végrehajtását, amelynek elbírálásában (akár első- akár másodfokon) részt vett. Erre figyelemmel a felülvizsgálat alapjául szolgáló feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező (ún. abszolút) eljárási szabálysértésre hivatkozó részében a terhelt felülvizsgálati indítványa alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság ezért - miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült bűnügyi költséget a Be. 429. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. május hó 14. napján

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné